Antidogma - Hogyan estek az államok a bankok fogságába? 1. rész

2012 január 12. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása
Még nincs értékelve

Mérték

2008 ?szén globális pénzügyi válság robbant ki, amelynek epicentruma az Egyesült Államokban volt. Egy évvel kés?bb jólelkek kijelentették, hogy a legrosszabb már elmúlt, és a válság gyakorlatilag befejez?dött. Nem így

történt. A válság folytatódik, és egyhamar nem is lesz vége.

A legkeményebb nem mögöttünk van, hanem el?ttünk, és a következmények súlyosabbak lesznek, mint 1929-ben. Az els? fázis az amerikai háztartások túlzott eladósodásából eredt. A reálgazdaság cs?dbe jutott a magánadósság felrobbanásának hatására, mert a vállalkozásokat drasztikusan sújtotta a kereslet összeomlása, amely nagymérték? globális recessziót vont maga után. Ma az államok vannak túlzottan eladósodva. A magánadósság problémáját a közadósság problémája követte, amely az összes nyugati országot érinti. Hogyan jutottunk idáig? El?bb mérjük fel a probléma nagyságát.

Az eurózóna közadóssága 2007 óta 26,7 százalékkal n?tt, ma az övezet bruttó bels? termékének (GDP) 80 százalékát képviseli, és az államháztartások hiánya önmagában meghaladja e GDP 7 százalékát. Ez azonban csak egy átlagszám. 2011 elején nyolc ország adósságaránya meghaladta a GDP-jük 80 százalékát: ezek Magyarország és Anglia (80,1 százalék), Németország (83), Franciaország (85), Portugália (92), Belgium (97), Olaszország (120) és Görögország (160). (…) Az államadóssághoz hozzáadódik a helyi adósság. Néhány éve ugyanis a bankok rávetették magukat a helyi közösségekre (önkormányzatokra), hogy toxikus kölcsönök egész sorozatával eladósítsák ?ket. (…) A közadósság azonban csupán egyik szegmense a teljes adósságnak, amely magába foglalja a vállalkozások és a háztartások adósságát is. Ha ezen tényez?k együttesét is számba vesszük, 2010-re a teljes adósság mértéke (a vezet? nyugati országok esetében) a következ?képpen alakul: Franciaország 199,5 százalék, Németország 202,7, Olaszország 221,1, Egyesült Királyság 255, Spanyolország 269, Egyesült

Államok 240!

Az általánosan elterjedt nézet szerint a közadósságválság az államok túlköltekezésének az eredménye. Hogy az államok nem cselekedtek mindig ésszer?en, az nyilvánvaló, de alapjában véve másról van szó. A válság súlyosbodásának közvetlen oka az államok által a magánbankoknak juttatott ment?csomagokban keresend?. A kapitalista rendszer általános struktúrájában elfoglalt neuralgikus helyzetükre hivatkozva a bankok arra kényszerítették a közhatalmat, hogy segítsék meg ?ket. A fenyegetett bankok és biztosítótársaságok felt?késítéséhez viszont a túszul ejtett államoknak a piacokon kellett kölcsönt felvenniük, ami elviselhetetlen mértékben növelte az adósságukat. Csillagászati összegeket (800 milliárd dollárt az USA-ban, 117 milliárd fontot Nagy-Britanniában) költöttek arra, hogy megakadályozzák a bankok bed?lését, ami ugyanannyival terhelte meg az állami büdzséket.

Összességében a világ négy legnagyobb központi bankja (a Fed, az Európai Központi Bank, a Japán és az Angol Nemzeti Bank) 2008 és 2010 között 5000 milliárd dollárt injektált a világgazdaságba. Ez a történelem legnagyobb méret? vagyonátvitele a közszférából a magánszektor felé. Az államok, miután tömegesen eladósodtak a bankok megmentéséért, lehet?vé tették ez utóbbiaknak, hogy azonnal ugyanazokba a tevékenységekbe vessék magukat, amelyek korábban veszélybe sodorták ?ket, miközben saját magukat kiszolgáltatták a piacok és a hitelmin?sít? ügynökségek fenyegetésének.

Egy másik ok nyilvánvalóan a válság által kiváltott gazdasági visszaesés, amely csökkentette az államok bevételeit és arra kényszerítette ?ket, hogy még több kölcsönt vegyenek fel. A legtávolabbi okot azonban a jóval korábban, a Reagan- és Thatcher-korszak óta bevezetett deregulációs politikák és adóreformok (a vállalati nyereségadó csökkentése és különösen a legnagyobb vállalkozásoknak adott fiskális ajándékok) jelentik.

A pénzügyi lobbik növekv? befolyása a politikai személyzetre a pénzpiacok fokozódó deregulációjával járt, ami a spekulatív nyereségek robbanásszer? növekedését okozta, és kiszívta a t?két a termel? szférából, a szabad kereskedelem pedig a minimálbéreket és a magas termelékenységet párosító országok tisztességtelen konkurenciájának kedvezett.

A világpiac logikájának és a Világkereskedelmi Szervezet (WTO) követeléseinek engedelmesked? dereguláció 1999-t?l valamennyi jelent?s vámhatár megszüntetését és a közösségi preferencia tényleges eltörlését

eredményezte Európában. A spekulatív t?kék már nagyon gyorsan áramolhatnak az egyes gazdaságok között, ami tovább növelte a részvényárak változékonyságát és fokozta a válságot.

A következmények ismertek: a delokalizációk sokasodása, iparágak felszámolása, munkabércsökkenés, terjed? munkanélküliség és a mindehhez társuló t?kekimentés. Az 1980-as évekt?l kezd?d? deregulációs hullám egyetlen hatása valójában az lett, hogy még tovább gazdagította a gazdagokat, miközben a középosztályok és az alsóbb néprétegek jövedelme évr?l évre stagnált vagy csökkent. Mindenhol növekednek a jövedelmi különbségek, terjed a munkanélküliség, jelent?sen eltérnek a termelékenységi és az átlagbérszintek. (…) Globálisan a pénzügyi profitok része a hozzáadott érték növekedésében az 1950-es években tapasztalt 10 százalékról mára több mint 40 százalékra n?tt.

(Folytatjuk)

Alain De Benoist

Fordította: Gazdag István - demokrata.hu

Ajánló